

När de europeiska städerna på 1300-talet tog över makten över människorna från den katolska kyrkan, formulerades den nya tiden med klockans hjälp. Kyrkans indelning av dygnet i perioder av arbete, vila och bön, slogs ut av den världsliga tiden med dess timmar och minuter.

Klockan blev symbolen för den nya maktfördelningen. Högt över Europas stadsinvånare restes torn med klockan och dess visare i kolossalformat, som ersättare för Guds hand.

Ibland smyckades dessa nya maktsymboler med mekaniska figurer som vid timplaget marscherade runt urtavlan, som tecken på den goda medborgarens nya uppgift i livet.

Sedan dess har den kommersiella staden suddat ut gränsen mellan tid och fritid: i konsumismens namn är dygnet utan tidsindelning, men

1095 dagar framöver, ända tills Stockholms "kulturår" tagit slut

nyåret 1998/99 slår Carina Reich

middagstimmens existens, i en liten men tankeväckande performance högt uppe på Kulturhusets fasad, mitt i centrala Stockholm.

Bogdan Szyber och Carina Reich har sin vana trogen återgått till arkaiska ritualer, men deras verk klingar även med samtidens klang: här markeras ett slags obetydlig närvaro mitt i stadsrytmens flödande icke-tid. Man hade kunnat önska sig en mera kongenial ram (jag saknar det traditionella klockspelets kuliss, där tidens tecken kan dyka upp och försvinna, som genom ett trollslag; Carina Reich tvingas gå längs hela husets fasad efter klockslaget, vilket förtar magin), men *Stadsritualen* är hur som helst en stark uppvisning av kroppens eller människans ögonblickliga närvaro mitt i kommunikationernas mediala och oändliga universum.

■ ■ På Enkehuset har Mats Hjelm och Mikael Lindgren bearbetat just detta mediala universum, i installationen *Karma 2000* som är svår att beskriva men oerhört intres-

KONST
Stadsritualen
Kulturhuset
Stockholm

Karma 2000
Enkehuset
Stockholm

Carina Reich slår första middagstimmen i "Stadsritualen", en performance i 1095 delar.

Foto: INGAMAJ BECK

Människan. Just här

sant att betrakta. Fem projektorer visualiserar framtidsprognoser vad angår t ex kriminalitet, sjukdom och krigsföring. Informationen är hämtad från Internet samt science fiction-filmer. Den mänskliga, kroppsliga närvaron utgörs av besökaren själv och hon eller han är hjälplös, en drunknande i ett hav av så kallad information.

Mats Hjelm och Mikael Lindgren har skapat en metafor för informationsamhällets diktatur; när utställning-

en öppnade, på nyårsafton, ackompanjerades rummets flödande bilder av senromantiskt pianospel. Utsagan förstärktes: de elektroniska mediernas informationer, deras täthet, oordning och paradigmbrott ger inte den närvarande kroppen någon som helst möjlighet till närvaro eller kontroll. Allt blir bilder, flödande bilder, statistiska diagram med stor visuell skönhet. Men dock endast skönhet. Dekoration. Yta. Varor för känslan. Via Inter-

net har demokratin blivit ett hån och medborgaren ett passivt bihang till ett par ögon som glör.

Fast då och då glimtar bitar av viktig information till, tänders en tanke ... *Karma 2000* vill samtala med den "kropp" som råkar passera, till skillnad från de elektroniska kpiestsalvorna som den informerade människan idag hotas av.

Ingamaj Beck